

СТАНОВИЩЕ

по дисертационен труд на тема
„Подходи при оценка на здравните технологии на иновативни методи на лечение на захарен диабет тип 2“

на **д-р Мариана Димитрова Йончева-Михайлова**
задочен докторант за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ в
област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално
направление 7.1. Медицина, специалност „Социална медицина и здравен
мениджмънт“

Научни ръководители:
Проф. д-р Петко Салчев, д.м.
Доц. Евгени Григоров, д.м.

Изготвил становището: **проф. д-р Пламен Стоянов Димитров, дм, НЦОЗА**
Избран за член на научното жури със заповед № РД-74/16.02.2023 г. на Директора на
НЦОЗА

Актуалност на разработката

Безспорната актуалност на дисертационния труд произтича от медицинската, социалната и финансовата значимост на захарния диабет тип 2. Усложненията му са основна причина за влошаване качеството на живот, заболяемост, смъртност и инвалидност (сърдечно-съдови, бъбречни, неврологични, очни заболявания и др.). Общият риск от смърт сред хората с диабет е два пъти по-голям от този при лицата без диабет. Захарният диабет заема трето място по разходи сред всички заболявания след злокачествените и сърдечно-съдовите.

Фокусът в разработката е поставен върху иновативните подходи за лечение на ЗД тип 2, оценката на здравни технологии, рискови фактори, ползите и терапевтичната ефикасност и безопасност на различните алтернативи за лечение на заболяването.

Кратка характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд съдържа 191 страници и е онагледен с 66 фигури, 72 таблици и 1 приложение (Изисквания на НЗОК при лечение на захарен диабет тип 2 в извънболничната помощ). Библиографията обхваща 300 литературни източника.

Цели, задачи, методичен инструментариум

За да даде отговор на научно-изследователския въпрос, д-р Йончева извежда като основна цел проучване и анализ на събрани от реална медицинска практика данни за различни здравни технологии, използвани при фармакотерапията на захарен диабет тип 2 в България.

За изпълнението на поставената цел са поставени за решаване пет ясно формулирани задачи.

Използван е комплекс от адекватни методи – исторически, документален, инструментален, епидемиологичен, сравнителен анализ, статистически описателни и аналитични методи (дескриптивен, графичен, алтернативен, вариационен, факторен анализ и метод на групиране).

В методиката е описана подробно методологията на трите проведени проучвания.

Резултати, изводи, препоръки, приноси

Проведени са 3 проучвания лично от докторантката с достатъчен брой случаи. Обхващат резултати от анализ на преминали пациенти през ендокринологичен кабинет, база-данни в регистъра на пациенти със захарен диабет тип 2 с лечение с протокол и сравнителен икономически анализ на ефективността на разходите за лечение с SGLT2 инхибитори в комбинация с метформин. Резултатите от тях са интерпретирани коректно.

Извършен е систематичен преглед на публикувани данни от оценка на здравни технологии за лечение на ЗД тип 2, базирани на комбинацията SGLT2i/MET, както и моделиране на алтернативни терапии чрез мрежов метаанализ.

Научно-приложен принос има оценката на предимствата на новите здравни технологии за лечение на захарен диабет тип 2 в реалната клинична практика, а също и контролът на заболяването в зависимост от наличието на усложнения на заболяването.

Научно-приложна стойност имат анализираниите зависимости между типа провеждано лечение и гликемичен контрол, BMI, възраст и пол на пациентите в реалната клинична практика, както и между преминаването на лечение от една фармакологична група в друга и постигането на добър гликемичен контрол.

Подкрепям напълно резултатите, направените изводи, препоръки и приноси. Изводите съответстват на поставената цел и задачи, както и на получените резултати. Практическо значение за различни институции и клиницистите имат направените препоръки. Съгласен съм с посочените приноси, които имат научно-теоретична и приложна стойност при избора на подходяща адекватна терапия на пациенти със захарен диабет тип 2.

Направеният анализ показва отличната теоретична и практическа подготовка на докторантката по проблема, съществено значение за което има професионалният ѝ опит като лекар-ендокринолог.

Научни публикации

Във връзка с дисертационния труд са изготвени 6 публикации, в две от които д-р Йончева е първи автор.

Автореферат

Авторефератът напълно отразява постигнатото от докторанта, синтезира съдържанието на дисертационната разработка и е изцяло съобразен с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитието на академичния състав в Националния център по обществено здраве и анализи за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Заклучение

Оценявам положително представения дисертационен труд. Основание за тази оценка е актуалността на проблема, значимостта на поставената цел и задачи, използваният съвременен методичен подход.

Темата безспорно е изключително актуална, с научна и практическа стойност. Разработката е лично дело на докторантката и се отличава с добросъвестност и задълбоченост. Резултатите са базирани на доказателства. Д-р Мариана Йончева показва задълбочени познания и възможности за систематизиране и осмисляне на съществуващите научни резултати, явления и концепции.

Дисертационният труд отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Правилника за развитието на академичния състав в НЦОЗА за придобиване на образователната и научна степен „доктор“. Изложените по-горе съображения ми дават основание убедено да предложа на членовете на уважаемото жури да оценят високо дисертационния труд и да гласуват положително за присъждане на образователната и научната степен „Доктор“ на д-р Мариана Димитрова Йончева-Михайлова.

7 март 2023 г.

Член на научното жури:

проф. д-р Пламен Димитров, дм